

la Messiaen și Constantin Silvestri. Un bun prilej de a sesiza începuturile unor drumuri artistice ce pot deveni roditoare, de a fi martor conturării trăsăturilor de personalitate ale viitoarelor „nume” interpretative.

Cei doi pianiști aparțin unor trepte diferite de generație, lucru evident desigur și în modul de abordare și realizare al repertoriului. Grigore Cudalbu, elev în clasa a VIII-a la Liceul de artă „George Enescu”, în clasa prof. Camelia Pavlenco, și-a marcat debutul său concertistic printr-un program ambițios, solicitându-l mult peste nivelul vârstei sale școlare.

Preludiul și fuga în fa diez minor ca și Toccata în mi minor de Bach — au propus o imagine oarecum romantică a marelui Cantor în care ni s-au părut interesante încercările de rafinare ale planurilor sonore. *Sonata op. 22 în si bemol major* de Beethoven, *Studiile* de Chopin (op. 10 nr. 9, op. 25 nr. 2, op. 10 nr. 12) și Debussy (*pentru opt degete*) au scos în evidență efortul tânărului artist de a depăși dificultățile tehnicii pianistice, reliefând în același timp posibilități ale elaborării unei concepții interpretative proprii. Aceleași remarci se pot face și în ce privește interpretarea *Sonatei* de Constantin Silvestri care a încheiat programul recitalului lui Grigore Cudalbu — un pianist aflat desigur la începutul unui drum spinos pe care talentul cert îl va ajuta să-și depășească emoțiile și îi va da răbdarea de a duce pînă la capăt edificarea unei solide tehnici instrumentale.

Absolventă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” (clasa C. Ionescu-Vovuşa) Cristina Stănescu este deja pianistă cu o anume maturitate artistică. Un recital complex ca evantai al stilurilor și tipurilor de abordare ale tehnicii instrumentale (*Fantezia și fuga în re minor* de Bach, *Sonata în do major* de Mozart, *Fantezia op. 17* de Schumann și *Regard de l'esprit de joie* de Messiaen) i-a permis Cristinei Stănescu să-și pună în valoare capacitatea de arhitecturare a materialului sonor, logica desfășurării frazei muzicale ca și o bună cunoaștere a stilurilor pianistice. Tinăra artistă are o anume profunzime și seriozitate a gândirii care ne face să-i urmărim cu interes evoluția viitoare.

Maia CIOBANU

Elevi ai liceului de artă „G. Enescu” pe podiumul filarmonicilor din Ploiești și București

Se consideră — și pe bună dreptate — că Liceul de Artă „G. Enescu” din București reprezintă actualmente o importantă pepinieră de talente interpretative, la nivelul învățămîntului nostru artistic; o demonstrează nu numai aspectul numeric — numărul mare de interpreți vehiculați în concerte de nivele dintre cele mai diferite, de la cele școlare la cele obișnuite, de stagione ale filarmonicilor din țară, — ci și aspectul calitativ al evoluției interpretative: este vorba de laureați ai unor importante

concursuri naționale și internaționale, de prezențe concertistice, uneori, de manifestă pregănită.

Rămîne indiscutabil faptul că tinerii interpreți ocupă, în vremea din urmă, o pondere sporită în programele camerale și de concert ale filarmonicilor; și dacă unele manifestări păstrează încă aerul unor audiții școlare transferate în sala de concert, altele — în schimb — se ridică efectiv la nivelul obișnuit al vieții de concert profesionale. Evident, la categoria acestor din urmă evoluții mă voi referi în rîndurile următoare, dedicate unor prezențe de special interes pe scena filarmonicilor din Ploiești și București.

Manifestările concertante dedicate tinerilor interpreți constituie un fapt pe cît de salutar pe atît de obișnuit în viața filarmonicii prahovene; spre sfîrșitul precedentei stagiuni Carol Litvin a condus un asemenea concert avîndu-i ca soliști pe elevii liceului bucureștean de artă. Absolvent în acest an, trecut apoi cu succes prin „furcile caudine” ale examenului de admitere la conservatorul bucureștean, Nicolae Vasilescu conturează, încă din această etapă, tipul violonistului virtuoz pentru care strălucirea sonoră apare firesc sprijinită de căldura expresiei; în plus interpretarea *Concertului în re minor* de Aram Hacıaturian a beneficiat de o rafinată paletă timbrală atent stăpînită. Rămîne de urmărit ca etapele următoare să adauge acestor prețioase împliniri virtuțile unei gândiri muzicale active, revelatoare la nivelul straturilor profunde ale expresiei muzical-poetice a textului.

Într-o apariție poate mai puțin edificatoare violoncelistul Radu Naghi — absolvent și el în acest an, a interpretat partitura *Concertului* de Luigi Boccherini, dezvăluind — drept principal aspect al realizării sale, calitatea bună a susținerii timbrale, atît de dificil de „construit” la acest instrument. O abordare prematură, temerară, chiar hazardată. Așa s-ar putea — la prima vedere, și nu la primă audiere — califica încercarea de a te apropia, la 17 ani, de măreția spirituală a sensurilor „*Poem*”-ului pentru vioară de Ernest Chausson; Liviu Ailincăi o face cu deplină conștiință a responsabilității actului său. Tensiunea interioară dispune de o gradare logică ce se sprijină în egală măsură pe concentrarea expresiei, pe calitatea atent întreținută a tonului și mai ales pe înțelegerea tensiunii poetice ce caracterizează arcul expresiv al poemului. Absolvent al ciclului gimnazial, foarte tînărul pianist Valeriu Rogacev manifestă, în mod cert, tentația, chiar fascinația, spectacolului pianistic, întîi în compania filarmonicii prahovene iar mai apoi secondat de orchestra Radioteleviziunii Române. *Concertul în la minor* de Grieg a cunoscut acea luminoasă expansivitate juvenilă, entuziasmantă atunci cînd este muzicalmente ordonată.

Citeva evenimente din șirul lung al prezențelor tinerilor interpreți pe podiumul scenelor filarmonicii bucureștene, la Sala Studio și în Sala Muzeului de Artă: de vîrstă gimnazială Georgiana Ciobanu este de pe acum mai mult decît o importantă promisiune a talentului ei violonistic; „*Havanaise*” și „*Introducere și Rondo Capricioso*” de Camille Saint Saëns au beneficiat de o strălucire instrumentală virtuoză însoțite de o voință constructivă bine întreținută temperamental.

În același recital, violonista Carmen Daniela Căzacu — liceană în ultimii ani de studiu, a făcut demonstrația unei frumoase adaptabilități stilistice, parcurgând pagini de Bach, Paganini, Carl Nielsen și Franck; mai mult decât atât, consistența sonoră bine întreținută, inclusiv în registrul acut, este însoțită de o exprimare firească și elocventă, ce se împletește în spațiile unei construcții muzicale scrupulos asimilate.

Să consemnăm, în continuare, cu real interes, treptata definire a unei interesante individualități percusionistice: Mircea Badian, studiind în treapta a II-a a liceului bucureștean de artă. La Brașov, în compania filarmonicii din localitate conduse de Ilarion Ionescu-Galați, apoi sub bagheta lui Petru Andriesei la Ateneul Român și, de această dată, în Sala Studio, realizarea *Concertului în do major de Haydn* (transcripție pentru xilofon și marimbafon al celui de oboi) a strălucit prin siguranță și dezinvoltura evoluției; stăpânirea fermă a datelor stilistice, în acest caz, este completată de susținerea expresivă a frazării în „*Asturias*“ de I. Albeniz, de o remarcabilă virtuozitate în „*Scherzo*“ de D. Bughici, de un autentic swing jazzistic, antrenant, de bun gust, realizat într-o inspirată *Improvizație* în compania colegului său, pianistul Paul Cristian Staiacu.

Cristian Niculescu nu mai este, de mult timp, un nume nou în sălile noastre de concert; în etape diferite, la Râmnicu Vilcea, Cluj-Napoca, Ploiești și, acum, în Sala Muzeului de Artă din București, prezența sa definește un temperament artistic pregnant ce parcurge stadii superioare de maturizare profesională pianistică. Absolvind Liceul de Artă și, apoi, admis — în condițiile celei mai stricte competiții de acest fel — la Conservatorul bucureștean, printre altele, cu *Studiile Simfonice* de Schumann, interpretul marchează o semnificativă premieră calitativă: creșterea exigențelor admiterii în conservator pînă spre nivelul cerut absolvenților. În adevăr, de la Bach și Beethoven pînă la Schumann și Nicolae Brînduș, structura programului de recital, împlinirea acestuia, denotă deținerea unei tehnici pianistice ample în deplinul înțeles al cuvîntului; tensiunea expresiei pornește, la Niculescu, de la nivelul gîndului artistic coordonator, scrupulos urmărit și diferențiat împlinit în planul stilistic, în cel timbral sau al construcției ample a formei. Să menționăm aici, cu titlu de special interes, aportul esențial al unor muzicieni pedagogi de mare dăruire ce orientează îndeaproape evoluția acestor tineri și foarte tineri interpreți: Ludmila Popisteanu, Cristina Georgescu, Elisabeta Tomescu, Valeriu Rogacev și Nicolae Balea

Dumitru AVAKIAN

CLUJ—NAPOCA

„Nunta lui Figaro“ de Mozart

După *Căsătoria secretă* de Cimarosa, *Don Pasquale* de Donizetti, *D-ale Carnavalului* de Harry Béla și *Amorul doctor* de Pascal Bentoiu, clasa de operă a Conservatorului clujean — condusă de conf. univ. Alexandru Fărcaș — ne-a prilejuit în acest an bucu-

ria reintîlnirii cu o pagină clasică: *Nunta lui Figaro* de Mozart.

Montat în trei distribuții, spectacolul a oferit astfel tuturor studenților posibilitatea afirmării lor scenice.

Premiera a avut loc în Sala mare a Casei de cultură a studenților, alegerea acestui lăcaș avînd o dublă semnificație: pentru interpreți — acomodarea cu o sală mai puțin cunoscută, detașarea de sediul Conservatorului — iar pentru public — o interesantă și salutară modalitate de retrăire a interesului masei mari a studenților (a tinerilor în general), față de muzica de operă.

Protagonisții acelei seri au fost studenții anului V, apoi cei din anii I—IV, cărora li s-a adăugat orchestra Conservatorului, sub bagheta lect. univ. Imre Moks.

Dintre interpreții rolurilor principale, Ildiko Fejes și Károly Bancsov (anul V) s-au remarcat prin verva și naturalitatea prezenței scenice, iar Eleonora Fărcaș (anul V) s-a impus prin calitățile sale vocale, din păcate dublate de un joc prea puțin convingător. Lucia Kriska (anul V) în rolul Marcellinei a realizat o fericită îmbinare între vocea sa cu o mare întindere, volum și susținere și simțul înnăscut al scenei ce îi garantează succesul și în viitor.

O prezență de excepție a constituit-o tenorul Eduard Svatchevici, în rolul Don Basilio. Deși a terminat abia primul an de canto la clasa profesoarei Maria Goia, E. Sveatchevici a dat dovadă de o adîncă maturitate în înțelegerea și redarea textului muzical, avînd drept mijloace artistice o frumoasă voce de tenor liric, mobilitate a expresiei și a jocului actoresc.

Nici rolurile secundare nu au fost mai prejos: Vasile Culpșe (anul IV) a reușit să creioneze un Don Curzio inedit și plin de umor, inventîndu-i o gîngăveală accentuată în vorbire și atribuindu-i un machiaj hilar. Nu mai puțin comică a fost prezența lui Angelii Oală (anul III) în rolul Antonio. De altfel, într-un spectacol ulterior el a făcut dovadă multiplelor sale calități vocale și interpretative (o voce de bariton caldă și pătrunzătoare și o dicție perfectă), interpretînd de astă dată rolul Don Bartolo.

Prezența corului în actele II și III a constituit însă un minus față de nivelul spectacolului. Alcătuit din cîțiva studenți ai facultății Compoziție muzicală,